

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.715.2024.AB

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6649 Pani Posłanki Doroty Niedzieli z 5 grudnia br. w sprawie świadczenia urlopowego dla nauczycieli, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zasady ustalania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz wypłacania świadczenia urlopowego dla nauczycieli określają przepisy art. 53 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r., poz. 986), odrębnej względem ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 288). Ponadto, zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 8 pkt 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, zwanej dalej ustawą o zfśś, przepisów ust. 1 – 7 tego artykułu nie stosuje się przy naliczaniu odpisu na zfśś do szkół i placówek objętych systemem oświaty w stosunku do nauczycieli podlegających przepisom Karty Nauczyciela.

Podkreślić trzeba, że zajmowanie stanowiska w sprawie stosowania przywołanej ustawy Karta Nauczyciela, w tym w sprawie regulacji zawartych w art. 53 tej ustawy - także w części dotyczącej ustalania uprawnienia nauczyciela do świadczenia urlopowego oraz ustalania wysokości i terminu wypłaty tego świadczenia (art. 53 ust. 1a) - należy do właściwości Ministra Edukacji Narodowej, zgodnie z przepisami art. 20 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2512). Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie jest właściwy w tym zakresie, nie posiada też uprawnień do dokonywania analizy i oceny stanowisk zajmowanych przez podmioty właściwe w tym zakresie.

Jednocześnie, w związku z treścią przepisu art. 53 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela, odnoszącego wysokość świadczenia urlopowego dla nauczycieli do wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w ustawie o zfśś, informuję, iż sformułowanie „wysokość odpisu na fundusz”, do którego odwołuje art. 53 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela, określa art. 5 ust. 2 ustawy o zfśś. Zgodnie z tym przepisem, wysokość odpisu podstawowego, o którym mowa w ust. 1, wynosi na jednego zatrudnionego 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą (z zastrzeżeniem ust. 2a i 3).

Zauważyć przy tym należy, iż przewidziana w ustawie o zfśś zasada o przyjmowaniu wynagrodzenia w gospodarce narodowej z roku poprzedniego przy ustalaniu wysokości wskaźników kwotowych odpisu na zatrudnionego była w praktyce, począwszy od 2012 r. do końca 2023 r., wyłączana przez przepisy szczególne - zawarte w corocznych tzw. ustawach o budżecie - poprzez dodanie w ustawie o zfśś, po art. 5 tej ustawy, kolejnych artykułów określających wysokość przeciętnego wynagrodzenia, stanowiącego podstawę ustalania wskaźnika kwotowego odpisu w danym roku kalendarzowym.

Odnosząc się do regulacji zawartych w art. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz

niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1586), która weszła w życie 11 sierpnia 2023 r. informuję, iż zgodnie z treścią art. 51 ustawy o zfsś, w brzmieniu ustalonym art. 3 ustawy z dnia 7 lipca br., „w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2023 r. przez przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 5 ust. 2, należy rozumieć przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2019 r. ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7. W okresie od 1 lipca 2023 r. do 30 grudnia 2023 r. przez przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 5 ust. 2 - należy rozumieć przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2021 r. ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7”.

W konsekwencji, u pracodawców tworzących fundusz na podstawie ustawy o zfsś, w 2023 r. wystąpiła konieczność dostosowania (w formie ewentualnego uśrednienia lub przy zastosowaniu proporcjonalności) wysokości wskaźników kwotowych odpisu na jednego zatrudnionego, o których mowa w art. 5 ustawy o zfsś, oraz naliczonego odpisu podstawowego w stosunku do przeciętnego średniorocznego zatrudnienia (w przeliczeniu na pełne etaty) - do zmienionego od 11 sierpnia 2023r. stanu prawnego. Dodać należy, iż w rozumieniu ustawy o zfsś odpis na ten fundusz jest naliczany i rozliczany w roku kalendarzowym. Przypomnieć także należy, iż analogiczna sytuacja, polegająca na zmianie podstawy naliczania odpisu na zfsś w trakcie roku kalendarzowego miała miejsce również w 2019 r.

Powołane wyżej regulacje znajdowały zastosowanie przy naliczaniu i rozliczaniu rocznego odpisu na zfsś w 2023 r., stanowiącego podstawowe źródło finansowania przez pracodawców, objętych ustawą o zfsś, wydatków z tego funduszu, wskazanych w art. 1 ustawy o zfsś oraz przy ustalaniu równowartości środków pieniężnych z tego tytułu, przekazywanych w 2023 r., w terminach wskazanych ustawą o zfsś - na odrębny rachunek bankowy zfsś.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie jest uprawniony do ustalania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa oraz dokonywania analizy i rozstrzygnięć w konkretnych stanach faktycznych powstałych na gruncie ich stosowania. W związku z tym, przedstawiane poglądy prawne nie są wiążące dla stron stosunku pracy, inspektorów pracy oraz sądów.

Natomiast w obowiązującym systemie prawa nadzór i kontrolę przestrzegania przez pracodawców przepisów prawa pracy, w tym o zfsś, sprawują właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Pracy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 kwietnia 2017 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r., poz. 97). Instytucja ta podlega Sejmowi RP, a nadzór nad jej działalnością sprawuje Rada Ochrony Pracy, w zakresie i według zasad określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy. W związku z tym, Minister nie jest uprawniony do analizy i oceny wyników działań oraz rozstrzygnięć dokonywanych przez uprawnione organy tej Inspekcji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, , Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/